

Príhovor starostu obce Sklabiňa k 72. výročiu SNP v Turci a v Sklabini

/prednesený na oslavách SNP 26. 8. 2016 pri pamätníku na Bukovinách a v Sklabini/

Vážení občania, vážení prítomní...

Na úvod dnešného pripomenutia významu SNP v dejinách Slovenska dovoľte niekoľko myšlienok od básnika Victora JARU, bojovníka za slobodu, bojovníka proti fašizmu..., ktorý bol zavraždený 15. septembra 1973

...„pamätaj človek na tých,

ktorí v krutostiach hynuli,

aby sme my žili...

...pamätaj človek na bolesti večera,

bez ktorých by nebolo radosti rána“...

Vážení občania,

Vážení prítomní,

dovoľte mi, aby som sa vám všetkým pri príležitosti osláv 72. výročia SNP prihovril posolstvom zo Sklabine, z miesta kde vznikla iskra pre zapálenie odvahy a statočnosti v boji za slobodu a proti fašizmu, násiliu a bezpráviu a ktorá sa zmenila na oheň spaľujúci tyranu a bezprávie v tej najkrutejšej vojne na svete... z miesta, kde aj Slovensko povedalo svetu, že sa nebojí fašizmu, že si želá mier a slobodu.

Dovoľte mi, aby som sa na tomto pietnom mieste v mene Sklabinčanov i občanov Turca s úctou a pokorou poklonil všetkým obetiam fašistickej zvole a vzdal im hold.

Obec a jej občania si budú pamätať na mená ako Veličko, Žingor, Repta..., ľudí, ktorí dokázali mobilizovať boj proti fašizmu i oživovať myšlienky slobody a štátnosti. Ľudia si budú pamätať aj mnoho bezmenných statočných hrdinov. A budú si pamätať aj obeť fašistickej zvole.

Odkaz SNP je a bude aj napriek času vždy mementom i výzvou pre všetky generácie a to odkazom, ako sa nikdy nevzdať, nedať sa pokoriť a hoci aj život položiť za lepší zajtrajšok.

„ História je a bude vždy milosrdným lekárom,

lebo jej čas je vždy skutočný,

lebo nám v mene každej slzy a bolesti

ukazuje cestu k radosti...

***Jej čas je skutočný, jej čas je tu, teraz a vždy,
tak ako SNP v Turci, v srdciach a myšliach potomkov...***

História je čas návratov...

História je čas tvári človeka, národa, odvahy...

***História je čas spomienok, ktoré musia tlieť, horieť a páliť
a ktoré nás musia vrátiť do dneška! „***

Vážení prítomní,

dnes tu opäť stojíme na pietnom mieste, kde bolo 3. októbra 1944 bezohľadným a mimoriadne krutým spôsobom zavraždených 48 martýrov zo Sklabine, Martina, Valče, Vrútok a okolia ako pomsta za odvalu a ako výstraha pre ostatných pred silou vojny a vraždenia neskloniť hlavy v strachu a v pokore pred obludnou mocou fašizmu...

Oheň, ktorý mal spáliť zabíjanie, mučenie, fašizmus a zapáliť vatru slobody, jednoty a rovnoprávnosti vznikol 21. augusta 1944 práve v Sklabini, kde občania, vojaci a partizáni jasne deklarovali svoj postoj k vojne, potrebe porážky fašizmu, potrebe zjednotenia Čechov a Slovákov... a aj vyhlásením obnovy spoločného štátu.

Práve deň 21. augusta 1944 je 14. júnom 1789 pre Slovákov, dňom dobytia Bastily na Slovensku počas krutého vojnového obdobia, dňom kedy občania práve v Sklabini deklarovali svoju túžbu po slobode, bratstve a rovnosti, dňom pre šírenie silnejúcej výzvy do boja proti fašizmu...

Sklabiňa je Bastilou Slovenska.

História ukazuje cestu a poukazuje na to, že žiadny pokrok nie je bez obetí, že hlavu treba skláňať v úcte a v pokore k obetiam za lepší život pre ďalšie generácie, ale nikdy nie násilím a bezprávím...!

Súčasný svet okolo nás nie je dokonalý a vždy bude zrkadlom toho ako človek zlyháva alebo nachádza silu a odvalu čeliť zlu...

Generácia v rokoch vojny a najmä počas SNP dokázala, že je schopná bojovať a nenechať sa pokoriť.

A to sa očakáva aj dnes od nás všetkých. SNP nastavilo pravdivú tvár všetkým, bojovníkom za slobodu i zradcom národa.

SNP sa však stalo aj synonymom priživovania sa na bojoch za slobodu, odhalilo silné a aj slabé stránky človeka v danej dobe a aj dnes. Aj dnes po jeho pátose siahajú ľudia, ktorí vycítili šancu na prežitie a získanie mocenských ambícií. A práve dnes tu silnejú kroky po znevažovaní významu SNP... život okolo nás začal hnednúť a tmavnúť v rúchu neofašizmu a začal vyznávať

pohrobkov fašizmu i uznávať vojnových zločincov. Je nebezpečný, schováva sa za dekadentné myšlienky antieurópanstva, nacionalizmu..., i štátnosť pripomínajúcu temnosti štatária a hlavne sa začína udomáčať všade tam, kde chýba výchova, vzdelávanie a príklad osobností a štátu. Je alarmujúce, že v krajine, ktorá sa pridala k protifašistickej koalícii počas II. svetovej vojny sa ožívujú chápadla vrahov a že ich symboly, príklady a ideológia začína byť záchranným kolesom i všeliekom problémov dnešnej súčasnosti.

Vážení prítomní,

Občania Sklabine a Turca odkazujú súčasnému svetu:

Budeme pamätať!

Nikdy nezabudneme!

Ani na obeť a ani na vrahov a ich pomáhačov!

Máme silu a poznanie pre odpustenie, ale nezabudneme na hrdinov povstania a na ich položené životy.

A nikdy nedovolíme, aby sloboda, demokracia a ľudské životy a ich hodnoty boli dlávené okutou čižmou násilia, nadradenosti, neúcty a kapitálu totalitnej moci!

Ďakujem za pozornosť a nech táto kytica – tento veniec symbolizuje nikdy nepreťatú niť súčasnosti s históriou SNP!

Julo ONDREJ, starosta obce Sklabiňa